

Buo Ang Tiwala Sa Republika, Sabi Ni Laurel

Matibay at hindi mababawasan ang tiwala ng bayan sa katatagan ng Republika, alinsunod sa pahayag ng Pangulong Jose P. Laurel nang hingin siya ng kuro bigling sa mga nangyayaring labanan sa ilang dako ng Pilipinas.

Malaki nag pagdaramdam ng Pangulo na ang Pilipinas ay mangi larangang muli ng digmaan, ngunit nananalig siyang hindi tayo pababaya ng Dios at ng lakas na sandatahan ng Hapon.

Ang tagumpay sa Leyte ng hukbong haponés at lalo na sa dagat sa gawing silangan ng Kapuluhan ay nagbibigay ng ibayong pagpasa sa bayang pilipino na ang kanilang kalayaan ay hindi mapapanganyaya, ayon sa pahayag ng Pangulo.

Yayamang ang mga pilipino ay hindi siyang tiwang nakikidigma sa larangan ipinagunita ng Pangulo na tungkulin nilang dagdagan ang kanilang pagsisikap sa mga kinaukulang gawain at idulot ang lahat ng tulong na kailangan ng Hapon nang alinsunod sa kasunduan ng dalawang bansa.

Ang pagkakaiba ng mga magkakalahi at ang lubos na tiwala sa kanilang Republika ay siyang mangi gabay ng kaligtasan ng bansa, inulit ng Pangulo. Tiniyak niyang ang ano mang pagkakahati sa panahong ito ay tanda ng kahinaan na walang salang magbubunga ng kasawiing pangbansa.

"Ang digmaan ay hindi panghabang panahon," sabi ni Pangulong Laurel. "Ako ay naniniwala na hindi pahihintulutan ng Dios na mapuksa ang mga pilipino."

"Genuwine" Mga Lobong Dayukdok

Nakalutong na kinaalangan pang liwanagin at ipaalala ni Ministro Sabido na ang NADISCO at mga MCCA o Samahan sa Pagtutulongan ay itinatag ukol sa paglilingkod sa bayan at hindi upang magkamal ng tubo, na gaya ng isang karaniwang negosio.

Nguni't sa harap ng mga nangyayari, ang katotohanang ito ay dapat ipaalala at liwanag sa tuwiti-tuwit na. Sa pasimula pa ay nakita ng mga manadyer na rin na ang halaga ng ilang uri ng paninda ng NADISCO ay higit na mahal kaysa nabibili sa pamilihan bukas, at napatunayan naman ng mga kasapi na ang maraming paninda ng mga MCCA ay ilang mahal kaysa nasa pamilihan-iti. Hindi lamang ito. Ang pagsasamantalang mga pinuno, ang pagtatangi-tangi, ang pagtatanggap ng pagbagsak at iba pang katiwalian, na halos isa nang tradisyon sa nakararaming tanggapan ng ating pamahalaan, noon at ngayon, ay sinasabing lalo pang totoo sa mga tindahang-bayang ito, sa panahong ang mga pangunang kailangan sa buhay ay makapungup matimbang kaysa salaping papel.

Sa ganangyng (akbo) ng pangyayari ay maliwang na bigo ang lalong mataas at marangal na layuning naging dahil ng pagtatayo ng mga tinurang samahan.

Sa ating karanasan sa pagkatalo ng magagandang simulain at mithi ay mapiipilitan (ayong) kumilala na ang tagumpay at katalunan ng mithi't simulain ay nasa uri ng mga taong pagkakataonan. Itiwala ang mga MCCA sa kamay ng mga may mikrobyo ng panghuhuthot sa dugo o ng mga may lagnat ng pagpapayaman sa sarili sa panahon ng digmaan sa sarili sa panahon ng digmaan ng pamungalan ng masasrap na pagkain sa isang kawan ng mga lobong dayukdok.

PAGPAPADILIM NA LUBUSAN SAPUL SA IKA-11 GABI-GABI

Dahil sa kalagayan ng Siudad na laging may babala ng pananalakay mula sa himpapawid, ipinagutos ng Gobernador Militar ng Maynila na sapul sa ika-6 ng gabi ay pailarin ang bahagyang pagpapadilim, nguni't sapul sa ika-11 ng gabi hanggang sa magumaga. Ilng gabi hanggang sa magumaga ay isagawa ang lubusang pagpapadilim o "total blackout." Ipinatalastas sa mga mamamayan na ang paglabag sa utos na ito ay mahigpit na pagusigin.

Ligtas Sa Loob Ng Kublihan Kung May Raid

Halos 99 sa isangdaan ang kaligtasan ng mga nangungubli sa "airraid shelter" sa panahon ng pananalakay sa himpapawid, ipinakikilala ng mga ulat ng Civilian Protection Service at ng Konstabularia Metropolitanana.

Sa daandaan nang napahamak o inabot ng kapinsalaan habang may "airraid" ay natalos na sila'y naglalakad sa daan o nasa hayag na pook nang mangyari ang sakuna.

Ang mga mamamayang nagpasiyag manatili sa Maynila ay nagtayo ng mga sariling "airraid shelter" kungdi sa loob ng bakuran o likodbahay ay sa tapat ng kanilang tahanan. Ang karaniwang kublihan ay hinukay at nilagyan ng pinakasibing kahoy saka pinatungay ng makapal na lupa. Ang mga maykaya ay nagpagawa ng mga kublihang yari sa bato at bakal.

Itinatagubilin ng CPS na ang uri, ayos at hugis ng mga kublihan ay alinsunod ng mga planong inihanda ng mga eksperto ng pamahalaan, pagka't ang mga ito'y tiyak na ligtas sa pangailit.

Ang marami ay walang ginagamit na kublihan kungdi ang isang mesang kahoy na pinatungay ng mga libro, unan at iba pang kasangkapan. Ayon sa mga maykapangyarihan, samantalang nakatutulong din ang ganitong uri ng kublihan ay hindi gaanong maaasahan ang kaligtasan, lalo na kung mapapalapit ang tama ng pungglo o "shrapnel."

Kinasiyasat ng mga pinuno ang mahusay na pagtatala ng madla sa mga kautusan ukol sa panahon ng "alert" o ng tohotanan nang pananalakay mula sa himpapawid. Kinikilala ang malaking tulong ng mga pangulo at patnubay ng mga samahang pangkabubuhay sa pagpapayo sa kanilang mga kasapi.

Oasis Sa Gitna Ng Taggutom, Isang Kuwarang Siudad Ang Bagyo

Isang balitang mahirap paniwalaan ng mga taga-Maynila ang tinanggap namin mula sa Bagyo na nagasabing "nalutas ng siudad na ito ang krisis sa pagkain, at maipagmamalaking siya ang huarang siudad sa buong bansa, at diya'y hindi natatangi ang Maynila."

May sapat na pagkain ukol sa lahat na dumaratang araw-araw, naghabari ang katahimikan at kaayusan at nasisiyahan ang madla, ang kalagayang ito ng Bagyo ay siyang dahilan kung bakit halos nagibayo ang bilang ng mga mamamayan doon sa loob ng tatlong buwang lumipas. Inuigton ng isang pangasiwaang may kaya at tapat na malasakit sa tinutulungan ng mga makabayang naninirahan, natakpan o naiwasan ang lahat ng kagipitang ibinubunga ang digma. Halimbawa, iniukol ng siudad ang lahat ng kanyang labis na salapi sa pagbili ng bigas, at bukod sa riyang umutang pa sa

Makaluluwag Sa Krisis Ang Bagong Ani Ng Bigas

1,500 Tanod Ang Gaganap Sa Maynila

Magsisimula ng pagtupad sa kanilang tungkulin ang 1,500 "homeguard" o tanod na pangpook sa Biernes, ika-10 ng Nobiembre, pagkaraang sasamang makapamapunta sa harap ng Gobernador Militar Leon G. Guinto.

Ang Pangulong Laurel ay nagutos ng paglikha ng pangkat ng mga tanod na pangpook, na magkakaroon ng kapangyarihan at sahod ng pulisya, upang makatulong sa mga gawain ng Konstabularia sa pangangalaga sa kapayapaan at kaayusan.

Nauang nagsumpa noong Miercoles ang mga pinuno ng "homeguard" sa Maynila; Inspektur General Manuel de la Fuente, Katulong na Inspektur General Eduardo Cardenas sa Hilaga, at Katulong na Inspektur General Genaro Paz sa timog. Sa seremonya ay kiharap si Ministro Teofilo Sison at ang mga pinuno ng Konstabularia Metropolitanana.

Nabatid sa City Hall na ang mga tanod ay gagamit ng unipormeng kaki na halos katulad ng sa mga pulis, at ang pinakatapang ay banda sa kaliwang bisig. Sila'y hindi gagamit ng armas kungdi ng buhong tinulisan sa dulo.

Ang bawat baryo o nayon ay magkakaroon ng sariling himpilan ng mga tanod na bubuwin ng kung ilan ang bilang ng saklaw na samahang pangpook. Gayon man, ang Gobernador Militar ay maaring magdadag sa mga pook na maligdig.

"Kamily' magiging tunay na lingkod ng bayan at hindi kalaban ni tagausig," ang pahayag ni Inspektur Heneral de la Fuente.

Ang isang "homeguard" ay sa-sahod nang P30 sa isang buwan, bukod sa 50 sa isangdaang bonus at sa tangiang bonus sa bawat anak na walang sapat na gulang. Ipinatalastas ng Gobernador Militar Guinto, na ngayong mabalis sa kanya ang dating kapangyarihan sa ibabaw ng Konstabularia Metropolitanana, ay pagiisahin niya ang lakas ng tinurang pangkat, ng dating Pulisya at ng "homeguard" upang magamit sa pagpapaira ng batas at sa paglipol sa masasamangloob.

"Nilugaw" Abuloy Sa Surian Ng Wika

Ang kahirapan ng bigas ay nasamantalang ng mga taga-Laguna upang sila ay lumikha ng bagong pagkain at bagong salita. Ito'y ang lubhang popular doon na "niyugaw" ang ibig sabihin ay nilugaw na hinataan ng niyog.

Sinisiyasat Ang Ilang MCCA

Malulubhang katiwalian sa ilang MCCA sa Maynila ang sinisiyasat ng mga pinuno ng Ministerio ng Kabuhasan at ng Kawanihan ng Kalakal, ayon sa nabatid na mga kinaaukulang tanggapan. Pagdaraya, panghuhuthot, pagmamalabis at pagtatangitang ang mga sumbong na napaparap laban sa ilang tagapangasiwa, na sinasabing nagpapayaman sa katalunan sa malunasan ang katalunan sa pagkain.

Malaki ang pagasa na makatitigbaw sa malubhang krisis sa bihas ang kasalukuyang ani ng mga lalawigan magpapalaya ayon sa pahayag ni Ministro Pedro Sabido ng mga suliraning pangkabuhasan sa pakikipanayan ng Republika.

Gayon man, ang kagipitang nakikitita ay nasa kakulangan ng transportation kaya hanggan ngayon ay hindi mataya kung gaano lunas ang maddudulot ng bagong ani sa kasalukuyang tagsalat sa bigas.

"Isang bagay ang masaring tiyak," anang tagapagsalita ng Malakanyang, "at iya'y ang di, pagpapabaya ng Pangulo na magutom ang mga mahihirap sa Siudad."

Ipinagutos sa mga pinuno ng mga samahang pangkabubuhay na gumawa ng panibagong senso ng kanilang mga kasab, upang sila ay mangsaligan sa hinaharap na pagrarasion. Nahiwatigan na bukod sa bigas ay pagrarasion din ng mais at kamote.

Sa ilang ligigong nagdaan ay ginawa ang walang bayad na pamamahagi ng bigas sa mga hikahalo na magaanak sa Maynila. Ipinagutos ng Pangulong Laurel na ang mga unang sako ng bigas na nasasam sa mga nagumbak nito nang labis ay ipamudong sa mga mamamayang lalong hangangailangan ng tulong. Dahil sa ganayang hakbang ay libolibong maralita ang noon lamang nakatikim ng sinaing o lugaw, pagka't dahil sa tukodlangit na taas ng halaga ni malao na silang hindi makabili ng bigas.

Samantala ay patuloy ang pagdudulot ng kanin sa mga dukha

ng ilangpung kusinaangbayan sa Siudad. Sa araw-araw ay libolibo ang nakapagatawid ng mga kakanang ito na naddudulagan ng mga naghihikahos sa lahat ng panguni't ng Maynila.

Bukod sa riyang, tuwing may pagkakataon ay nagkaloob ang Pangulong Laurel ng mga tanging alaala na binubuo ng pagkain, dami't at kaunting salapi sa mga mahihirap hindi sa Maynila lamang, kungdi gayon din naman sa mga lalawigan ng kalapit.

Dahil sa hinaharap na tagani, inaasahang magkakaroon ng malaking kaluwagan sa bigas sa buong Luson. Sinisikap ng Bigasbayan ngayon pa upang ang aanihang bigas hanggang sa makapasko ay huwag mahulog sa kamay ng mga manghuhuthot. Natalos sa tanggapan ng pagpapayagan sa pagkain ng magkakaroon ng mahuting ani sa kasalukuyang panahon, lalo na sa mga lalawigan ng Pangasinan, Nueva Esiha at Bulacan.

Ukol Sa Paglilingkod ng NADISCO, Di Sa Tubo

Itinatag ang NADISCO, kapalit ng dating Primo, upang maglilingkod sa bayan at hindi magkamal ng pakinabang, ayon sa paalala ni Ministro Pedro Sabido ng mga suliraning pangkabubuhay. Sinabi niyang ang tungkulin ng samahang ito ay magtamo ng lalong maraming pangunang kailangan at ipamahagi sa madla. Ipinahayag din ni Ministro Sabido na ang mga MCCA ay kasangkapan lamang ng bayan sa pagbibigayluwag sa mga kagipitan nito sa kabubuhayan.

TALUMPATI NG PANGULO

Inihayag Ni Laurel Ang Balangkas Ng Nagsasariling Bagong Pilipinas

(Karugtong ng talumpati ng Pangulong Jose P. Laurel na binigkas sa pagdiriwang sa kaarawan ng pagsasarili ng Pilipinas noong ita-14 ng Oktubre)

Subali, kahit sila'y naliligaw o di mapapaniwalan, ang mga kawal na gerilya ay gumagawa ng katulad ng kapinsalaan sa ating mga kababayan na gaya ng mga mangyayari mag at sandarambong na pumapay, nagmanakaw at nananatkit sa ating sariling mga kababayan at nagkakatatag ng ligamgam sa mga bukirin. Sapagka't kapwa ang mga kilusan ng gerilya at ang panghaharap ng pandarambong ay nakahahadlang sa puspusan at masaklaw na pagtatanim at pag-aani ng mga pagkain siyang mahigpit na kinakailangan ng mga taumbayan at nakasagabal sa karaniwang lakad ng pangangalakal; sa ganito'y pinalulubha nila ang kahirapan ng mga mamamayan dahil sa kasalatan ng mga pangunang kailangan at ng pagtaas ng mga halaga.

Isang puspusang kilusan sa pagpapasagana ng pagkain ang siyang ikatlong malaking panig ng ating hinirang na gawain. Ang mga kinakailangang bagay sa pagpapasagana ng pagkain ay ang lupa, tao, kasangkapan, binhi, hayop na pambukid upang malinang ang malaking lupain. Itinatag ang mga Lupong Pagpapalak sa Kabubuhayan ay nakapaglalaga na ang pamahalaan ay mga batas at kautusang kinakailangan upang samasamang magamit ang lahat ng mga bagay na yaon. Inutos na ang lahat ng mga lupang nakatiwangwang ay bungkilan, ng kaniinang mga may-ari kung sila'y makagawala at pumayag; kung hindi, ay ng iba pang mamamayan, lalo na yaong mga walang hanapbuhay, nguni't sa ilalim ng pamamatuugot ng mga maykapangyarihan ng pamahalaang pampook. Iniatas din na ang mga lupaingbayan na dati'y di nabungkilat at angkop sa madaling paggamit ay tannan ng mga halamang makakain. Karagdagan pa nito, ang lahat ng mga liwasan, likuran at harapang ng mga bahay, laruan at tabandaan na pag-ari ng bayan, gayundin ang mga lupang pribado sa mga likuran, harapan o tagiliran ng mga bahay-bahay ay ginamit. Ang mga taong inilalana sa ayuning yaon ay sabay ring pinakilos. Mga nakatatag na pangkat na gaya ng mga nag-aari, mga kasapi sa Kalibutan, samahang pangkabubuhay, at ng mga kapiisanang pambayan at panrehiyong ay tinawagang pangtulong sa pagtataguyod sa kilusang ito sa buong bansa. Ang pamamaraang pagtitipon at pamamahagi ng mga binhi at ng lahat ng uri ng mga kasangkapan sa pagbubukid at sa pagsasaka ay isinagawa ng pamahalaan. Saka, isang batas ang pinairal na nagpaparusa sa kusang pagpinala sa mga kalabaw at mga baka, at kasabay nito, ay isang kautusan ang inilagda na nagbabawal sa pagkatiyo o pagpatay ng mga kalabaw.

(Nasa pahina 3 ang karugtong)